

Oponentský posudek bakalářské práce Simony Horychové

Simona Ulrychová: Táltos v maďarské kulturní tradici. Filozofická fakulta UK, Praha 2012, 81 str.+ Přílohy.

V předložené bakalářské práci se Simona Horychová soustředila na problematiku šamanismu modifikovaného v maďarské kulturní tradici. Pokouší se přitom identifikovat jednak teoretická východiska, jednak modely kultury, jež ovlivňovaly ideovou a ideologickou situaci Maďarů. Vznikla poměrně rozsáhlá práce, která najednou zabírá několik témat. Protože problematika šamanismu se jeví v práci velmi důležitá, věnují jí autorka patřičnou úroveň s využitím bohaté literatury tohoto předmětu. Dále do hry vstupují úvahy o komplikované a dosud zcela nevyjasněné etnogenezi Maďarů. V této části se výstižně pojednává o různých teoriích a hypotézách včetně tzv. turanismu, jenž vstupuje rovněž do současného ideologického diskurzu. Právě v teoriích nacionalismu se lze setkat s odkazy na nejstarší tradice, někdy zčásti nebo zcela vymyšlené, popřípadě modifikované. Jde přece o nalezení specifik, která sehrávají národně identifikační roli, přičemž lze v této souvislosti připomenout mimo jiné keltství.

Jádro práce spočívá v podrobné charakteristice fantastické postavy táltose. Zde autorka zdařile přihlíží souhlasně především s Gyulou Ortutayem také k dalším postavám magiků či kouzelníků jako garabonciás (čarodějnický učeň) a tudós pásztor (vidoucí pastýř). Vhodně uplatňuje komparativní aspekt u podobných postav v evropské tradici, zejména v případě benandantů, o nichž napsal proslulou práci italský historik Carlo Ginzburg. V závěrečných úvahách pak Simona Horychová podává obraz táltose v současném ideologickém a politickém diskursu v Maďarsku.

Vysoce je třeba ocenit rozsáhlé bibliografické zajištění bakalářské práce z velké části cizojazyčnou literaturou, projevila se tu především potřebná znalost maďarštiny, popřípadě angličtiny. Vhodně jsou vsazeny rovněž elektronické zdroje.

Za pozornost stojí, že autorčina bakalářská práce je vhodně členěna na kapitoly a podkapitoly, v nichž se podává plastický obraz šamanismu, šamanské postavy táltose včetně současné podoby zájmu o šamanismus v Maďarsku. K obsahové a formální stránce nemám jako oponent práce žádné výhrady ani připomínky. Snad za překlepy lze považovat v několika případech ne zcela sjednocené psaní maďarských jmen a příjmení, například Ortutay Gyula, Roheim Géza apod. Další připomínka se týká postavy táltose, který by měl být důsledně psán s malým písmenem, zatímco Proto-maďaři a jiní s velkým.

Celkově lze konstatovat, že Simona Horychová ve své bakalářské práci osvědčila schopnost získat relevantní údaje ke zvolené problematice. Prokázala, že umí pracovat ve zvolené oblasti studia a že dokáže získané poznatky interpretovat. Předložená práce je pečlivě provedena jak po stránce metodologické a teoretické, tak i praktické. Protože autorka podal výborný badatelský výkon, práci lze přijmout jako vhodný podklad k obhajobě.

Závěr: Protože bakalářská práce vyhovuje náročným kritériím, navrhuji hodnocení známkou výborně.

V Praze dne 8.9. 2012

Doc.PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.